

Hudlice

Lísek

Osazení

10. 5. 2020

Renovace křížku Hudlice-Lísek

Dne 10. 5. 2020 byl osazen opravený křížek na staré křižovatce k osadě Lísek

GPS souřadnice: Loc: 49.9670447N, 13.9930656E

Náhoda tomu chtěla, že mi na začátku března volala rodinná přítelkyně Lidmila. Ptala se mne, zda neplánuji osadit kříž u Pejpy na staré křižovatce. Na křížek ji před časem upozornil pan Jiří Zýma z Berouna (člen Fotoklubu Beroun). Odvětil jsem, že o podstavci vím, ale na místě je už několik desetiletí k soklu připevněn jednoduchý dřevěný kříž z trámů. Plánoval jsem časem osazení, až dřevěný kříž doslouží...

V polovině dubna jsem jel touto cestou a zjistil, že dřevěný kříž leží na zemi s ulomeným ramenem. Letmým pohledem jsem zjistil napadení dřevomorkou. Při následné práci s vysekáváním zalomené patky původního litinového kříže jsem se dozvěděl od místní obyvateľky, že na kříž někdo pravděpodobně vylezl, chytl se ho a poničil. Mým záměrem osadit zde kříž litinový byla nadšena. Podporu v tom jsem naštěstí našel i u starosty Hudlic, pana Pavla Hubeného, který dokonce nabídl i případnou pomoc. Potěšilo mě to, protože kříž leží na pozemcích obce.

Nejdříve došlo k opravě samotného podstavce. Ten byl vertikálně puklý a reálně hrozilo jeho rozlomení po celé délce. Přistoupil jsem nejprve k vytmelení puklin, následně jejich vylití epoxidem. Posléze jsem kámen natřel konsolidačním přípravkem, poupravil jeho zvětralý vrch a stáhl jsem ho nerezovými obručemi. Následoval výběr kříže k renovaci. Vybral jsem větší kříž, který jsem zakoupil od člověka z Vysočiny. Ten jej získal od technických služeb ze zrušeného hrobu. Kříž jsem zakoupil za cenu šrotu, čemuž odpovídal i jeho stav. Před dávnou dobou jej někdo kovářsky opravil po celkovém rozlámání. Byl snýtován k ploché oceli, která ve spodní části byla silně degradována plátovou rzí. Kříž zřejmě někde dlouho ležel. Chyběl na něm korpus, tabulka v horní části i nápis INRI. Ve středu kříže kus zcela chyběl. Kříž byl holý. Pouze v zadní části měl poničenou svatozář a ve spodní části zůstala popraskaná plastika andělů. Po demontáži podpěry zbyla jen hromada zkorodované litiny. Z jiných fragmentů křížů jsem doplnil korpus Krista, tabulku i nápis INRI.

Následně všechny části kříže a doplňků byly opáleny v ohni, čímž se odstranily zbytky barev. Poté následovalo očištění, pískování, výroba dílů, které chyběly, a svaření. Pak bylo potřeba vyrobit zadní nerezovou podpěru, neboť na kříži byla ulomená i patka k osazení. Dále následovalo odvrtání a výměna upevňovacích

komponentů za nerezové, nátěry, stříbření a kompletace. Rozhodl jsem se do spodní části nevracet plastiku andělů ze dvou důvodů: nevešla by se spolu s tabulkou a takto více vynikne pěkný tvar kříže v dolní části.

Poměrně náročná oprava kříže probíhala v několika etapách, ale byla korunována jeho osazením za pěkného počasí. Znovu vzhlíží do krajiny litinový kříž, úžasný doklad zručnosti a umu našich předků. Radost z této instalace je o to větší, že je v krajině, která se nachází v blízkosti Berouna. Těší mne, že mohu něco udělat pro kraj, ve kterém je mi dáno žít.

Snažil jsem se o minulosti původního kříže u Lísku něco zjistit, ale krom pár fotografií z doby nedávné jsem bohužel nic nenašel. Časem možná něco zjistím a doplním informace na stránky.

Děkuji tímto zejména své manželce, která mi můj koníček toleruje a sdílí mé nadšení. Také mí synové začínají být pomocníky při instalacích. Chtěl bych i poděkovat T. Vachnovi za výrobu šablon, taktéž kamarádovi K. Paškovi za to, že se ujmul správy mých stránek [/kriz.estranky.cz/](http://kriz.estranky.cz/), na kterých je prezentována má práce, a v neposlední řadě Lidmile Fričové za inspiraci ke konání i za korekturu textů. I díky nim mohl být tento renovovaný kříž navrácen na své místo. Tato renovace stejně jako všechny předchozí, které můžete shlédnout v galerii na stránkách, byla financována výhradně z vlastních zdrojů.

Pavel Hobza

Na kříži byly provedeny tyto úkony:

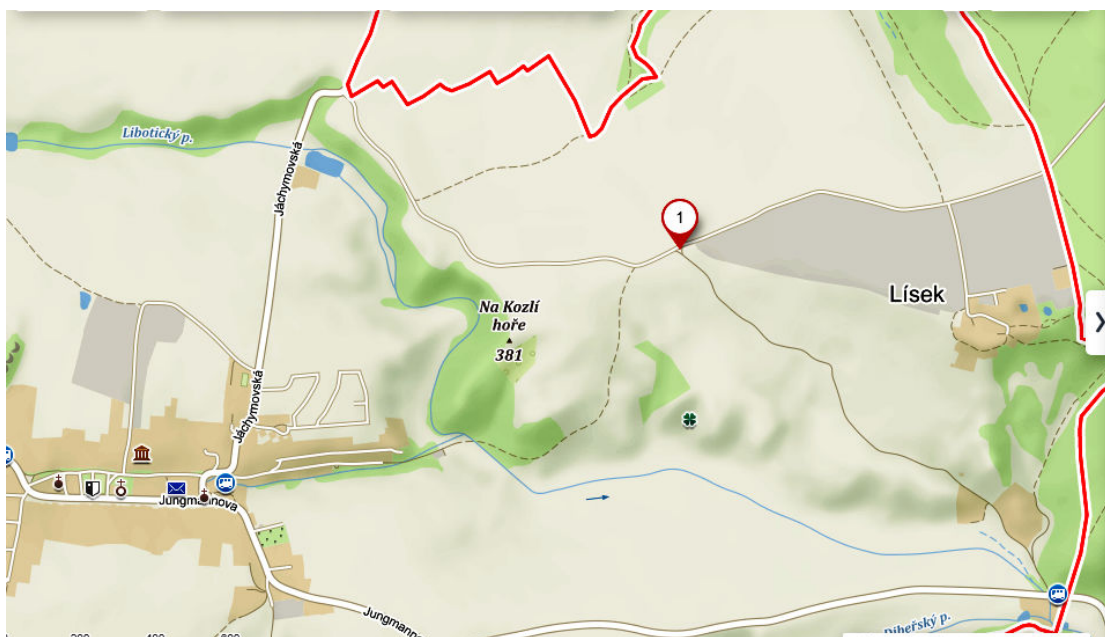
- Demontáž původní nýtované a plátované výztuhy
- Opálení všech částí kříže
- Čištění drátěným kotoučem
- Opískování
- Odstranění původních upínacích šroubů v nápisu INRI, středu kříže, Krista a tabulky
- Odvrtání, vyřezání nových závitů a osazení nerezovými šrouby
- Výroba nových paprsků z litiny
- Výroba části k doplnění chybějícího středu kříže
- Příprava hlubokých V – výbrusů pro sváry

- Svaření kříže a ostatních litinových dílů
- Výroba zadní nerezové výztuhy
- Nátěr všech komponentů základní barvou
- Nátěr všech komponentů povrchovou barvou
- Stříbření Krista, svatozáře, části kříže
- Zvýraznění nápisu INRI a lemu tabulky stříbřenkou
- Zhotovení nápisu na tabulku dle dodané předlohy
- Kompletace kříže (montáž nerezovým spojovacím materiálem)
- Osazení do připraveného podstavce

Práce vykonané na podstavci:

- Vysekání původní zalomené patky
- Odstranění mechů a lišejníků
- Vytmelení prasklin a vylití epoxidem
- Napuštění soklu konsolidačním přípravkem
- Výroba a osazení nerezových obručí
- Přesunutí, srovnání a podbetonování podstavce

Přikládám pár fotografií z opravy:

Lokace v krajině

Stav okolo roku 2003

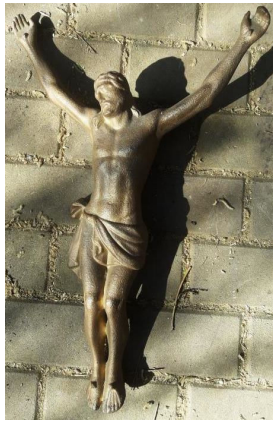
Kříž před renovací

Po demontáži staré opravy

Tabulka a nápis

Korpus

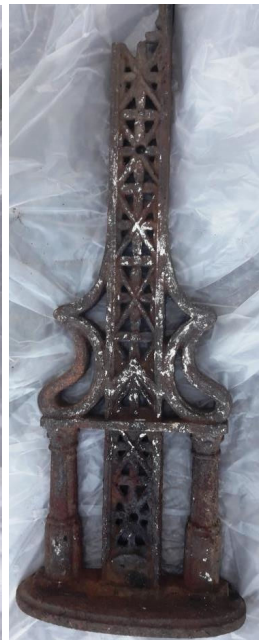
Příprava pro opálení

Opálení

Díly před pískováním

Před pískováním

Opískováno

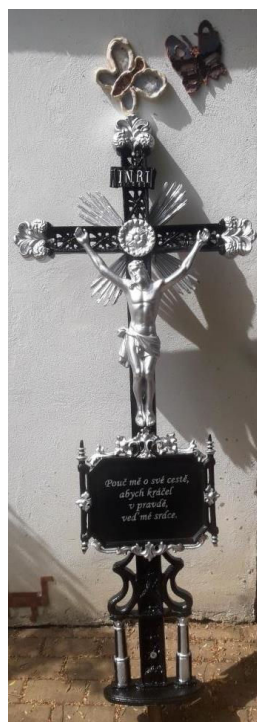
Po svaření

Nátěr základní barvou

Povrchová barva

Po stříbření

Původní stav soklu

Zlomený dřevěný kříž

Opásaný podstavec

Instalace

Hotové dílo